

Antroposofi i praksis

BIODYNAMISK JORDBRUG · BØRNEHAVER · SKOLER · HELSEPÆDAGOGIK
ANTROPOSOFISKE LÆGER · ARKITEKTUR OG KUNST · BANKVIRKSOMHED

BØRNEHAVER

ANTROPOSOFISKE LÆGER

BANKVIRKSOMHED

HELSEPÆDAGOGIK

VELKOMMEN TIL ET LILLE INDBLIK I DE ANTROPOSOFISKE AKTIVITETER

Rudolf Steiner så det som en opgave at udvikle en videnskab om det åndelige, der kan være brugbar i hverdagslivet. Allerede på hans tid, i første del af 1900 tallet, blev der grundlagt skoler, gårde og klinikker, hvor man arbejdede ud fra en udvidet menneske- og verdensforståelse. Siden har denne antroposofiske praksis udviklet sig på en lang række områder med mere end 10.000 institutioner fordelt over det meste af verden.

Fagfolk – læreren, lægen, pædagogen eller landmanden inspireres af denne nye forståelse af mennesket. I forståelsen ligger, at mennesket er mere end et biologisk væsen. Vi er ikke kun krop, men har også en sjæl, som skal plejes og tages alvorligt. Respekten for den åndelige dimension har stor betydning for, hvordan man arbejder indenfor de antroposofiske aktivitetsområder.

Uanset om opgaven er at udvikle skolebørn, så de bliver selvstændige og kreativt tænkende mennesker eller opgaven er at producere sunde madvarer, så rummer arbejdet en åndelig dimension, som gør, at måden, man arbejder på er anderledes, helhedsorienteret og respektfuld. Mange medarbejdere og virksomheder er tilknyttet Den Fri Højskole for Åndsvidenskab, som er en del af Antroposofisk Selskab.

I Højskolen varetager man forskning, udviklingsarbejde og uddannelse. De aktivitetsområder, vi introducerer i denne lille folder, giver forhåbentlig lyst til et nærmere bekendtskab – ikke blot med de konkrete steder og aktiviteter, men også med de tanker og værdier, som ligger bag og udgør den fælles grundstamme.

SKOLER

BIODYNAMISK JORDBRUG

KUNST OG ARKITEKTUR

Bíodynamísk Jordbrug

Det biodynamiske jordbrug har mange holdninger og praktiske metoder til fælles med det økologiske jordbrug, men der er også forskelle. En væsentlig forskel er de detaljerede anvisninger på, hvordan man som biodynamisk landmand kan styrke det levende på alle områder i jordbruget. Formålet er at skabe de sundest mulige fødevarer til forbrugerne på basis af en humusrig og frugtbar jord.

Den biodynamiske landmand forholder sig bevidst og aktivt til livskræfterne, som får det biologiske til at være levende. Det sker både på det indre personlige plan med studier og opmærksomhedsarbejde og i det praktiske arbejde, bl.a. med brug af biodynamiske præparater, som fremstilles af lægeplanter, kisel og kogødning. De styrker forbindelsen mellem det dynamiske og det biologiske og anvendes ved kompostering og direkte til jord og planter.

I den biodynamiske helhedsforståelse af et levende landbrug er flere mennesker på gården og nær kontakt med lokalsamfundet centralt. Mange gårde er derfor rammen om socialt arbejde, skolekontakt, årstidsfester og direkte dialog og handel med forbrugere.

Ordet biodynamisk er sammensat af "bio", som står for det fysiske biologiske liv (alt fra bakterier og planter til insekter og husdyr), mens "dynamisk" betyder kraft og står for de levende, formende kræfter i naturen. Mangfoldighed og samspil mellem mennesker, planter og dyr tilstræbes.

Børnehaver

Hverdagen i en Rudolf Steiner børnehave og vuggestue er tilrettelagt ud fra en ide om hvad et barn er, og hvad det har brug for. Barnet udvikler sig og lærer gennem efterligning, og dette er bestemmende for den voksnes handlinger og holdningen til barnet.

Den voksne beskæftiger sig med gøremål, som børnene umiddelbart kan forstå, og som har betydning for hverdagslivet f.eks. omsorg og pleje; madlavning, opvask og oprydning; afholdelse af aktiviteter såsom tegning og malning, samt forberedelse af en af de mange årstidsfester.

For at børnene kan føle sig trygge er hverdagen struktureret omkring faste aktiviteter såsom sangleg, eventyrtælling, måltider og perioder med leg.

I indretning af hus og have lægges vægt på, at børnenes sanser skal glædes ved smukke og naturlige materialer, farver og former, som giver inspiration til leg og udvikler fantasien.

Børnene modtages med et håndtryk, hvor pædagogen danner sig et billede af, hvordan netop dette barn har det lige nu.

Skoler

På en Rudolf Steiner skole er undervisningen tilrettelagt, så menneskets tre grundkræfter: tanke, følelse og vilje stimuleres og styrkes ligeværdigt. Derfor lægges der vægt på, at boglige, håndværksmæssige og kunstneriske fag alle har plads i skoledagen og at eleven lærer at arbejde seriøst med sit fag – uanset hvor de umiddelbare kompetencer og interesser ligger.

På en Rudolf Steiner skole er det faglige niveau på linje med folkeskolens, men måden, der undervises på er anderledes. Målet er, at barnet udvikler sig til et frit, tillidsfuldt, socialt og engageret menneske. Et centralt træk i skolens læreplan er den erfaringsorienterede – fænomenologiske – tilgang til undervisningsstoffet. Eleverne skal først opleve, undre sig og stille spørgsmål og så have forklaringer.

Alle elever på en Steinerskole spiller musik. Det træner viljen, når man skal øve sig, følelsen, når man skal spille sammen med andre og intellektet, når man skal forstå og tolke musikken.

Helsepædagogik

Rundt omkring i Danmark findes store og små skoler, bo-steder og institutioner for udviklingshæmmede mennesker, som bygger på et antroposofisk grundlag.

Dette grundlag betyder, at den udviklingshæmmede ses som et menneske med en grundlæggende sund indre kerne. Det betyder, at man møder den udviklingshæmmede som en menneskeligt ligestillet, der blot har nogle særlige problemer, som kræver særlig omsorg. Ved at fokusere på det sunde frem for på begrænsningerne hos den udviklingshæmmede, så opstår der udviklingsmuligheder, som man ellers ikke så let får øje på.

For at den indre kerne kan styrkes og stimuleres, så skal hverdagen være forudsigelig og genkendelig. Derfor har en fast rytme gennem dagen, ugen og året stor betydning. Rytmen er som et åndedræt, den giver mulighed for at være til stede i nu'et.

Mange helsepædagogiske institutioner arbejder med skuespil, maling, musik og bevægelse, fordi mange udviklingshæmmede har et stort potentiale på disse kunstneriske områder. Her får de plads til at udtrykke sig på trods af deres handicap.

Antroposofiske læger

Sundhed og sygdom involverer hele mennesket og dets kontakt til andre. Derfor vil en antroposofisk læge have fokus på både krop, sjæl og ånd og se sygdomssymptomer i en større sammenhæng. Helhedsindtrykket danner grundlag for behandlingsplanen, hvor konventionelle metoder ofte suppleres af antroposofisk medicin, udvortes behandlinger og terapier.

Inden for den antroposofiske medicin lægger man afgørende vægt på, at lægens opgave er gennem behandling at understøtte de selvlægende kræfter, patienten allerede har. Det betyder, at fokus snarere ligger på videnskaben om, hvordan sundhed opstår, end på sygdommens opståen. Fokus ligger altså på de kræfter, som den enkelte kan mobilisere for at genfinde sundheden og glæden ved tilværelsen.

En antroposofisk læge kan anbefale Story-telling, maleterapi eller eurytmi som behandlingsmetode, fordi sådanne aktiviteter styrker levende, sjælelige og åndelige dimensioner. Det har mange mennesker brug for, hvis de skal opnå større sundhed.

Ofte anvendes homøopatiske præparater som led i behandlingen. Tanken bag dem er, at ethvert menneske har stærke selvhelbredende kræfter. Homøopatisk/antroposofisk medicin kan her være med til at aktivere det indre i mennesket, så det får kontakt med en større helhed.

Arkitektur og kunst

Mennesker påvirker altid deres omgivelser. Det gør vi gennem ord og ideer, som vi deler med andre, men også gennem vores påklædning, vores indretning af hjemmet, arbejdspladsen og andre sociale rum. Ethvert menneske præger sine omgivelser gennem valg af farve, form, mønster og materiale.

Vi påvirkes af de rum, vi er i, derfor er det vigtigt, at rummene bidrager til at understøtte vores fysiske og sjælelige behov. En antroposofisk arkitekt sætter fokus på materialer, som er naturlige og gør det muligt for den fysiske krop at ånde og på former og farver, som bidrager til sjælelig balance. Ofte er organiske udtryk inddraget i formsproget, fordi det virker stimulerende på fornemmelsen af og bevidstheden om det levende.

Mange laserende farver over hinanden gør døde vægflader levende. Dette kaldes lasurteknik. Et gult rum vil virke opkvikkende, medens et blåt rum vil virke omhyldende, beskyttende og give klare tanker. Røde nuancer vil virke varmende, aktiverende og socialt belivende.

Bankvirksomhed

Det er mindre kendt at Rudolf Steiner engagerede sig stærkt i samfundsdebatten, særligt i årene efter 1. Verdenskrig, hvor Tyskland og Østrig var i kaos. Steiner udarbejdede en analyse af samfundets grundstruktur, opdelt i 3 sektorer, der hver for sig har sine optimale betingelser for at kunne fungere til bedste for hele samfundet: Erhvervslivet, det retslige liv (staten, kommunerne og deres funktioner) og ånds- og kulturlivet, der bl.a. omfatter undervisning og forskning.

Denne analyse er blandt inspirationskilderne til en række bankvirksomheder, navnlig i Europa, der med betydelig succes har demonstreret, at det er muligt at drive bankvirksomhed på en samfundsorienteret måde, hvor det ikke er kortsigtet fortjeneste, der står i centrum, men derimod langsigtet bæredygtighed.

I Danmark står Merkur Andelskasse som eksponent for denne type bankvirksomhed, hvor udlån sker ud fra såvel økonomiske som etiske, sociale og miljømæssige vurderinger. Ved at finansiere virksomheder og institutioner ud fra disse kriterier påvirkes samfundsudviklingen aktivt i en mere bæredygtig retning, både for mennesker og natur.

Merkur har etableret et særskilt selskab, Merkur Udviklingslån AIS, der yder lån til bæredygtige virksomheder og kooperativer i udviklingslande.

Som kunde i Merkur er du med til at fremme en bæredygtig samfundsudvikling. Biodynamiske og økologiske jordbrug kan være betydeligt mindre CO₂ udledende end konventionelle jordbrug.

www.antroposofi.dk

ANTROPOSOFISK SELSKAB DANMARK

Sekretariat

Ibækvej 202, DK- 7100 Vejle

Tlf. 8627 6060

E- mail: asd@mail.tele.dk

